

Vi skulde vi til at se om en god skibet. Vi var 8 mand i den kahyt, hvor jeg lå, og ved siden af havde min koreste plads - der var vist en 10-12 kvinder i den kahyt. Kjøkkendøren og køjerne var ret gode, og nogle fandt dem for 2^{den} kahyts køjer, skønt der var den ulempe, at vi skulde op ad en trappe for at komme til bordet. - Den første dag gjorde vi bekendtskab med en ung mand ved navn Jensen; han skulde til Traudbergs skole i Chicago for at uddannes til præst. Desuden stiftede vi bekendtskab med en fru Engel, søster til provst Højberg i Vestby; hun havde 7 børn med sig og skulde til Chicago, hvor hun hendes mand var rigt for et års tid siden. Medens vi søden gjorde os lidt bekendt med folk, gled skibet jævnt og roligt forbi Kraborg slat og ind i Kattegattet. Det var nu blødt aftentid og det bleste af til en lille storm. Skibet gnyede meget, og bølgerne gik over dækket. Skumme begyndte at blive søsøge og gik til køjs, og lidt efter måtte jeg gøre ligeså. Vi var begge meget søsøge den nat; men kun ad morgentunden blev vejret bedre, og det blev foretaget, at vi nu lå for anløbningen af Kristianiafjorden, og alle mand måtte min af af køjerne, for så vidt de kunde komme det. Jeg kom snart op og det varede heller ikke længe, inden min pige kom. Det var et stort syn at se de nøgne fjelde og se, at det er sandt: "I reventerne kün se der vort liv at se!" Det og her lå der vakre småbyer lige ned til fjorden, hvor de spejlede sig i det klare vand, mens solen kastede sine stråler på tagene og af over fjeldene på guvernens tårne o.s.v.

Den 30de august ved middagstid aakredede vi i Kristiania havn og fik straks landlov. Jensen, min koreste og jeg fulgtes ad i byen og op på et bjerg, som kaldes "Åkebergstop". Vi klatrede som katte op i reventerne - knap så let naturligvis! Men vi vådde alligevel temmelig langt og satte os så bratte af den klatren på den nøgne sten og nød den dejlige udsigt over byen og fjorden, og "mede tilskø", at nordmandene har ret: her er vakkert i Norge! Lige for os den smukke by og til venstre fjorden med sine mange sejlore på den spejlblanket flode. Men også det måtte have en ende med at nyde den skønne natur og smøke og sukkerfodt, som vi havde forsynet os med, for vi steg til fjelds. Og ved at gik det; men det var ustaten være end oppå. Vi måtte af og til holde os ved bjørneris og stummes skæve kanten, mens den russisk lod os glide ned. Min koreste var meget træt, så vi kom ned, og efter at vi havde - mest af uopgjærighed - været inde i nogle butikker, gik vi tilbage til skibet. Vi blev liggende i Kristiania natten over, fordi der var så meget gods, vi skulde have om bord. Der kom også en hel del passagerer om bord, og blandt dem var der en fru. Lönneman, som min koreste kom til at holde meget af. Vi havde endelig fået alt at i orden og sejlede den 31de om eftermiddagen for Kristiania. Det blaste noget; men blev helt stille om natten, hvorfor vi heller ikke blev søsøge den nat. Den morgenen den 1de september kom vi til Kristiansand. Byen er ikke ret stor; men smukt og den med samt dens opland. Her var alle et af disse skønne syn; men jeg kan jo ikke tage det med alt sammen. Den eftermiddag forlod vi byen.

Vi stak vi i rind så, og vi havde vi fuld frogt, og man kan bruge det udtrykt
om paragrafer. Derfor med i kaste et blik hen over skibet. Vi var 100 mennesker om bord efter
kaptainens udsagn - så fuldt var der i hvert fald, at en nordmand måtte dele kaje med sin
søn, fordi der ikke var plads nok. Vi havde vi løst 5 unge mænd at kende, som skulle
på Traubergs skole; Leino og uddannede til præster. Det var frøften af hans besøg; den
mørk i sammen. De 3 af dem var meget vore unge mennesker; men de to andre vare vore
sjove. Den ene var inter-missionær Piibkors søn, den anden en Jansen Kuesgård, som
gjorde et stort minner af pastor Gregorius venskab. I Kristiania var de fulde begge
og måtte køres til skibet om aftenen, og selv på skibet drak de sig medroliden fulde.
Jensen er seminarist og en af de andre, Petrus Asbak, har været på latinskole i nogle år;
de to kam vi især til at holde meget af; og det venskab vare også ved. - So kommanden is til
søsyge, som var meget slem ved mange. Den 2^{den}, 3^{den} og 4de var somme meget søsyg, skait vejst
var nogetlunde godt, og de dage var him ikke ude af kajen. Jeg stod mig brodt, og det var
på hele turen him et par gange, at jeg ikke var med ved bordet, og jeg har aldrig spist så
godt, som jeg gjorde på den, og jeg samlede kræfter. Den 5de og 6de havde vi storm, og den
var frændes søsyg, men jeg var temmelig rask. Bølgerne gik af og til over dækket, og vi
fik ved den lylighed gratis vask. Sammen var søsyge alle sammen så her som der
fok. Pörensus. Him pleyde de syge i den kalyt, hvor man havde lo, og fik for sin søppe
novent, "Skymand". Det var galt i kalythruet i de dage; den ene kastede af stærkere end
den anden og en forførdelig kvalme var der, so alle ventiler måtte være lukkede for søsyge
ens skyld; men vore var det dog på mellemdækket. Jeg turde ikke gå doud af frygt for
selv at blive søsyg; men man kunde også godt få nok af det ved at se doudet. Kastem og
behandlingens om bord var i det hele taget god; men i de dage lod stadig klagen om
det alt sammen. Den 7de hjalp fok. Pörensus somme i tøjet, og Jensen og jeg var kunde så
op på dækket, hvor him skulde nyde den friske søluft. Jeg bogte med ind på dækket til
kunde; men him kunde ikke spise noget. Den 8de skulde him prøv at sidde til bords med;
men him måtte uden for straks; jeg bogte så med ind på dækket til kunde, og da spiste him
so også lidt. Det var for övrigt min koreste lidfordriv under hele rejsen at vorte op for kunde.
Fris engel med samt kundes børn var meget søsyge i midtagen en drey på 20 og en pige på
14 år. Den 9de var en søndag, og so var somme nogetlunde rask, og min vil jeg så forlode sø-
sygen med den afsluttede bemærkning, at der frændes var nogen søsyge, og at dem ikke
ret til kunde være med ved bordet; men alle på dækket var him dog hver dag, og doud
vil jeg så gå over til at fortælle lidt om livet om bord.

Det er et meget skænt at betragte: nogle dansede og drak, medens andre sang sal-
mer og sauge. Vi tog del i det sidste, og Jensen og jeg var med at lege og fik en doglig aftenudtugt

sat i gang, og der blev for det meste talt et par ord ved disse sammenskæmter. Jeg talte
hjem en gang, og det var søndagen den 9de september, og dermed; nu jeg antole lidt usædvanlig
væddem for døde en af fru Engelens søns drenge, Vilhelm, og han blev begravet om søndagen. Det
var et hårdt stød for den stakkels kone. Hun var selv meget afkræftet af søsøgen, og da hun
hørte det ligeså, sank hun sammen, for drevet af i vildelse og måtte væksten borte ind.
Hun måtte ikke være med ved begravelsen; men havde bedt Jesusen holde en lille tale og synge
et par salmer. Hun kendte vor hoo fru Engel, så meget som hun kunde tale at være der
inde. Begravelsen var fast til kl. 4 eftermiddag, og vi bestemte de gudstjenesten til kl. 3, så
kunde den være til ende og begravelsen følge lige efter. Væddem var ret godt, og alt gik efter ønske.
Alle mænd var på dækket og der var den dog mange med til gudstjenesten for begravelsens skyld;
de måtte jo lægge beslag på en plads, for gudstjenesten begyndte hvis de vilde være med ved begravelsen.
Det var en forsamling på 100 mennesker, der stod på dækket og så i regning - et stort syn! Man
hørte ikke både over sig og omkring sig. Jeg holdt så en prædiken, og drevet foretog begravelsen,
samt jeg senere skal beskrive. Der blev højt 3 flog på holo bang og ligeså blev så båret frem
af 8 matroser i deres egne dragter, to stykker fulgte efter lige belligemid Jesusen og ligeså 6 så
lygt var indlyst i lørd og fastgjort til et bræt, over det var dannede rødbredt, og under meden var
en fastgjort et par stykker sø. Jesusen holdt en tale, efter at en salme var sunget, og det var
for begravelsen lige som almindelig. Matroserne løbde ligeså op over ralingen og lod det gå
og det var for en begravelse på havet, og det var meget højtideligt og gjorde også et godt indtryk
på mange - sådan så det så ud!

Den 10de havde vi lidt tåge og ligeså den 11de, hvorfor farten blev ^{mindre} forsinket. Den 12de havde vi en smule
vejr. Havet var så rolig som en lille dam, og det var en yndig sejllads. For øvrigt er der ikke noget
vigtigt at fortælle om de dage, når man ikke skal gå ind på dagligdags småligheder. For jeg
kunde dog fortælle, at der vist skete en del forlovelser, så havde ladet ikke landjorden have
noget forud: så huseende - et par blev offentlig forlovet, og man kan uden tvivl godt tilføje:
fast forlovet! Manden var svensk og kvinden norsk, og de havde aldrig set hinanden før. Under
Nagle dansede og sang og gjorde det for at forstyrre søndagen, hvad der dog ikke lykkedes.
Andre drak sig fulde og gik og gaudedes, og når endelig kl. blev 9, måtte forvalteren
drive disse sjovere til kajs, og han havde ofte magen mæje med at holde dem ude.
Under alt dette var havsten min ikke ret vel. Det kunde knap få hende til at smile, når
f. ex. en forlovelse forkyndtes, og hun var ikke ret det med sig banded, hvorfor jeg måtte
bære med mig på dækket til hende, hjælpe hende op på dækket og ned til kajen igen. Jeg ved ikke
hvad jeg skal kalde mig selv i de dage - kammerkone med vist være for meget, skønt jeg gjorde
mig fortjent til den tittel, men og egentlig kun søvmede - nøgen! Den 13de, 14de og 15de gik det
ganske jævnt, og især den sidste dag var det en smule vejr. Den sidste dag led havet så blankt som
et spejl, og dog var det det samme Atlantikkens, som nogle dage før sendte sine bølger over dækket.

Den 16de var en søndag, og det en søndag af en egen art. Kl. 5 om morgenen blev alle mænd kaldt op for at se på skibet, som var kommet ankommet. Den 17de var det således, at den 17de blev vi færdige fik vi lov til at gå i land i skibets dok, som var udmærket ligesom et stort parkhus, og staks efter kom vi til tøj. Nu blev der for alvor, enhver skulde finde sig til rette og have det afsluttet af kaldesamt. Nogle råbte at de blev behandlet som kreatur, andre råbte, at det var ridsam - alle var de enige om at løbe foroveret omkring. De råbte nu, at det hele i grunden var mere morsom end ridsam. Endelig blev vi færdige, kom vi ankom i en lille dampbåd, og blev sejlet over til Castle Garden, hvorhen de fleste allerede var komne. De gennemgik vi alle en skorsild; der var fornemlig kaptajn om at få fod på os, for det er sådan, at der går 4 jernbanelinjer fra New-York til Chesops, som netop i denne tid var i strid med hverandre, og det gjaldt om, at den ene linje kunde være nogle passagerer fra den anden. Det lykkedes også temmelig godt, så de allerfleste af os kom med en anden linje, end Firevolts-linjen havde bestemt; men drøvet var i det at gøre, og vi kom vel vejen lige sikkert og lige hurtigt. Endelig kom vi også igennem Castle Garden, og vi stod vi på fri fod på Amerikas grund. Vi skulde først afge til Chesops om mandagen, og vi besluttede os sammen med Jensen at gå til pastor Andersens i Brooklyn og være der om natten; men nu gjaldt det om at klare sproget og finde der til. Jeg havde fået god indsigelse om, hvor vi skulde gå hen, og jeg klarede os også sproget sådan, at vi kom på kl. 6 eftermiddag næste bestemmelsesstedet. Pastor Andersen var rejst til den danske kirkes område, og de han vidste af vor ankomst at sige, at så havde han bestemt gudstjeneste både formiddag og aften i to til, at jeg kunde prædike. Vi fik noget at spise, og skønt jeg var meget træt, måtte jeg til at gudstjeneste kl. 7½. Fri Andersen var meget glad ved os og venlige imod os, og det gjorde, at vi fandt os ret godt hjemme der. Om mandagen hjalp fri Andersen os med at få vort tøj, og så skulde vi jo have set noget af byens størrelse, men det blev der ikke tid til. - Hvad byen angår, så skal jeg blot bemærke, at det var en by med mange store bygninger og meget sørsede gods, men en travlhed uden lige i de hjemlige byer. For første gang så vi nu tog os over vore hoveder, og vognene krydte hverandre på gaden uden mindste hensyn til de spærrende. Min hovede var så bange for at blive overkørt, så him næppe turde gå over gaden. - Vi så også den store Brooklynbro, hvor jernbaner og vogn krydsede; men det var him på aften. Skibene sejlede iver den, og de for fortvi hiansiden iver i haven, så det var en fornøjelse at se dem; - alle gik med en fort, som vi ikke kendte hjemme fra, og som åbenbart kræver mange menneskeliv hvert år.

Mandag aften kl. 7 måtte vi alle om bord ^{således} på Castle til stationen. Det var en station af en egen art. Uden på stod der ventestol for emigranter! Men inden i lignede næsten en vel bestald. Ved den ene side fandtes et meget stort brøg med 3 vandkraner over; der blev

vi gik ud og drikke og vandre os, hvis vi havde lyst til det. Der var lovt fjelgule, og når jeg
indtoges vandrings, så bestod behovet af nogle løse bænke og nogle gamle lygter, som
med deres stråle forgyldte det altsammen. Det var en hyggelig ventetid, skønt der vist ikke
var fejlet den dag, og i den melle vi tilbringe et par timer, som for øvrigt var meget morsomt
me. Det var mig det hele uanset at komme ind at rejse, for man får noget og - føle, og det
hav man godt af. Det var en gang sådan en sol med 2. 400 mennesker i, og i denne sol
spiste næsten alle tilføjelse, og der var mange fine folk iblandt.

Endelig slog klokken 10, og vi blev anviset et tog, som vi skulde med, og nogle minutter
efter rullede vi rask afsted mod Chicago. Tøget var bedre, end togene der hjemme, og det kørte
sikkert så vel med 4te kl. vogn, hvad bekvemmeligheden angår. Lad os se til at sove,
og så kunde man vel nok få en seng ind af dem, og sådan fik vi det lovet, og så lagde vi
os til at sove; men det blev ingen rigtig søvn, og så snart det blev lyst, så skulde vi jo til at
se os om. Landskabet var meget smukt, og det så ud til at flyde med melet og hævning.
Selve side midt på melet stod frugttræerne fulde af frugt; men vi måtte jo nøjes med
at se dem. Tirsdag eftermiddag nåede vi Buffalo og her fik vi set et parti af Niagara-vand-
faldet. Det var storartet; men det høje var mindre at se til, end jeg egentlig havde ventet.
Vi holdt vel en times tid for at spise til middag; men vi turde ikke gå den kvarters gang, som
der var på toget og hen til vandfaldet, da vi ikke vidste med sikkerhed, hvor længe toget vilde
holde. Vi måtte skifte tog her, og de vogne, vi nu kom ind i, var ikke så bekvemlige, som
de andre var. Så kørte vi videre ad Chicago til, og her skal jeg kun bemærke, at der gik ind
i et vognhjul, så rask kørte vi. Det lyder nok noget underligt og utroligt; men sandt er det
alligevel. Vi kørte så rask, at besættelsen på et hjul kom til at glide, og så måtte vi holde
for at vade det, og dette gentog sig flere gange, inden vi nåede Chicago, og der var fare for, at
vi ikke skulde have nået driftet.

Onsdag den 19de kom vi til Chicago, og her var en student fra Traubergs skole for
at tage imod de nye studenter der til, og han var så venlig at følge med os op til pastor
Nielsen. Her blev vi vel modtagne, og vi bestemte os til at blive til onsdag. Vi måtte nu
skilles fra vor gode ven Jønsen; men han lovede at komme og til pastor Nielsen dogen efter, og
det gjorde han også. Nielsen talte de noget med ham om, hvad Trauberg fores i sit skjel,
men det vilde han ikke høre noget om, lige som han heller ikke på skibet vilde høre mig,
når jeg flere gange sagde til ham, at han ikke passede til at være på Traubergs skole. Vi
gik så et par dage, i hvilket vi så os lidt om i byen, og Jønsen fik et indblik i tingene
på Traubergs skole. Vi besøgte pastor Gätke og hustru på Chicago sydside og var hos dem
en nat. Chicago er jo en stor by og der er to temmelig store danske menigheder, som hver har
sine past. Den søndag var vi inde hos en syg dansk kone, som gerne vilde have beholdt
sin konstant til at pleje sig og lase sig af huset. Den dag besøgte vi tillige det danske biser

hjem i Chicago. Det var ret hyggeligt, og der var ca. 20 børn, hvis forældre var døde eller ikke selv
kunne have dem hjemme hos sig på grund af dårlige forhold. Her kunne jeg min bemærke, at
min korede logerede hos en grosserer Bentsen, hvor hun fandt sig meget godt hjemme, og
hjem og fru Bentsen kom til at holde meget af hinanden i den korte tid. Jeg logerede hos en enke,
som boede i kælderen i den kirke, og vi havde det begge meget godt. Pastor Nielsen var ikke
ret meget hjemme, for han havde så travlt, men noget fik vi dog talt med ham, og så han
hørte, hvilken uddannelse Anne havde fået, så var han straks på det rene med, at hun
skulde med her ind til West Denmark. Vi havde jo ellers tænkt, at hun skulde blive i Chi-
cago; men Nielsen sagde at her inde havde de hørte doktor eller jordemoder, og som diakon
især havde hun jo lidt som meget, at hun skulde kunne erstatte jordemoder, og han mente,
at hun derfor ret vilde være på sin plads her inde. Vi bestemte os så til at følge ad her ind
om mandagen. Om lørdagen kom Jensen alle op til os hos pastor Nielsen; min havde han
higget lidt; forholdene på Traubergs skole og var kammern på det rene med, at han ikke
kunne være glad ved at være der. Pastor Nielsen foreslog ham så, at han skulde tage med her
ind til West Denmark, og efter nogen snakken frem og tilbage bestemte han sig endelig
til at følge med os om mandagen. Nielsen opfordrede os så til at tale begge i hans kirke
om søndag aften, og det måtte vi jo ind på, skønt jeg helst vilde have været fri. Kirken er
betydelig rummelig og ret hyggelig; den ligner noget mere almenmængdekirken der hjemme.
Nu var planen lagt; søndagen kom, og mandagen efter den.

Mandag eftermiddag fulgtes vi tre rejserenner så ad fra Chicago til St. Paul,
hvor vi skulde skifte tog. Vi kørte hele natten og kom til St. Paul tirsdag morgen kl. 7, og så
skulde vi have vort tog kørt hen til en anden station, hvor fra vi så skulde gå til St. Croix
Falls, som er den nærmeste station ved West Denmark. Men her måtte vi erkende, at det
ikke er godt let at færdes blandt folk, som man ikke kan tale med. Vi kom først
til airtalte station kl. 8 $\frac{1}{2}$; men toget var gået kl. 8 $\frac{1}{4}$, og det udalt tog gik ikke for
om aftenen kl. 8 $\frac{1}{4}$. Vi gik op i byen og fandt et dansk hotel, rigtig nok af en tvivlsom art;
men her kunne vi dog tale med folkene, og vi fik så noget at spise og lov til at lade
vort tog stå der. Så gik vi ind at spasere; vi kom udover uden for byen og på nogle yndige
bakker, og her lagde vi os i græsset og nød den skønne udsigt over byen. Her så vi en jern-
bane i tunnel, en vej oven på, og der op over på bygget en bro, hvor både togene og vogne
færdes imellem hinanden - sådan så det så ud over ind. Den dag var lang; men endelig fik
den dog, og vi kørte i kvæld ad St. Croix Falls, den sidste station; men det blev meget drøjt,
inden vi nåede den. Det blev os fortalt, at toget ikke gik længere end til Dresser Junction på
grund af en uregelmæssighed i togenes gang for tiden. Derfra skulde vi så tage med posten
til St. Croix Falls, og det kunde også nok have ladet sig gøre om formiddagen; men da
vi kom til Dresser Junction kl. 10 $\frac{1}{2}$ aften, så var posten kørt for længe siden, og den station.

hvor vi var stød, var mest at ligge ved et brandstøkke der hjemme, og så se den
side i en stor skov, hvor der ikke var en eneste menneskebeboer i miles afstand, og hele sta-
tionens personale bestod kun af 1 mand. Hvis vi skulde blive der, så måtte vi nøjes med
at sidde i dette skov om natten, og hvis vi vilde til St. Croix Falls, så måtte vi spore
de 4 engelske mil, og 1 dansk mil, som der var mellem de to stationer. Lykken var
imidlertid god; i et øjeblik tænkte man skulde til St. Croix Falls, og han tilbød at
vise os vej. Kl. var 11 om natten, da vi begav os på vej, og vi skulde have den halve
vej måtte vi gå mellem jernbanestakene. Det var ikke behageligt, og vi havde jo
en del håndbagage at bære på, hvad der gjorde os gangstøv. Den sidste halve vej
fulgte vi en sti ind igennem skoven, og kl. mellem 1 og 2 nåede vi endelig St. Croix
Falls. Jeg tælle turen betalt i tiden; men jeg kam så valdsam til at sove, fordi jeg
havde en del at bære på, og jeg føds mig en rigtig god lorkålise. Anne var mere
udmattet i tiden; men da hun fik hvilet sig, så var hun den samme igen. Det kam
men til St. Croix Falls, der var lodgør os op på et norsk hotel; men der var ikke plads
til. Vorden var imidlertid så venlig at stå op og følge med os hen til et engelsk
hotel, hvor vi så lodgør os borte hen til hvile. Næste morgen kam den norske hotel-
vord der op for at høre, hvordan vi havde det, og vi fulgte så med ham hjem og var hos
ham til middag. Den eftermiddag hjalp han os at få en roge lort, og så kørte vi
her til til West Denmark, 16 engelske mil, og nåede lykkelig og vel vort rejses mål
søndagen den 26 oktober kl. 6 eftermiddag, bestemt 4 uger efter, at vi rejste fra København.

"Hastværk er hastværk," sagde Ulfspil, da han faldt over dørtærskelen, og sådan
kam man også sige om denne rejsebeskrivelse. Jeg tænkte egentlig, at Anne skulde have
skrevet den, men det blev ikke til noget. Så måtte jeg til det, og jeg har ikke tid til at lægge
ret megen arbejde på den; men min håber jeg dog, at de kan få et indtryk af, hvordan vi
har haft det på rejsen. Med alle smædesvørligheder, både de auctolle og ikke auctolle, har
vi holdt modet oppe i tro til ham, som atyr det alt sammen - han har ikke avigter os
endnu, og han går det heller ikke i fremtiden.

Student N. P. J. Grønvold.
West Denmark, P. O.,
Palk Co., Wis.
North America

X
Grønvold
at her mere afbrændt og kl. 11
Næste morgen kam den norske hotel-
vord der op for at høre, hvordan vi havde det, og vi fulgte så med ham hjem og var hos
ham til middag. Den eftermiddag hjalp han os at få en roge lort, og så kørte vi
her til til West Denmark, 16 engelske mil, og nåede lykkelig og vel vort rejses mål
søndagen den 26 oktober kl. 6 eftermiddag, bestemt 4 uger efter, at vi rejste fra København.